

Bostadsutskottets betänkande

1987/88:8

om anslag till lantmäteriet och centralnämnden för fastighetsdata (prop. 1987/88:100 delvis)

BoU
1987/88:8

Sammanfattning

I betänkandet behandlas förslagen i budgetpropositionen om anslag till lantmäteriverksamheten och till fastighetsdataverksamheten jämte fem motioner.

Regeringens förslag tillstyrks av utskottet. Utskottets ställningstagande innebär att motioner (s), (m) och (fp) om en lokalisering av en enhet för databasuppbyggnad till Lindesberg avstyrks med hänvisning till pågående beredning. Ställningstagandet innebär dessutom att motioner (m) och (fp) om att viss kartproduktion inte skall förläggas till Karlskrona avstyrks.

Till betänkandet har fogats en reservation från moderata samlingspartiets och folkpartiets ledamöter om den regionala kartproduktionen.

ELFTE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har i proposition 1987/88:100 bilaga 13 (bostadsdepartementet) under D och E (s. 77–95) föreslagit att riksdagen för budgetåret 1988/89

1. till Lantmäteriet anvisar ett förslagsanslag om 1 000 kr.,
2. till Plangenomförande anvisar ett ramanslag om 60 139 000 kr.,
3. till Landskapsinformation anvisar ett ramanslag om 176 554 000 kr.,
4. till Försvarsberedskap beräknar ett ramanslag om 3 586 000 kr.,
5. till Utrustning m.m. anvisar ett reservationsanslag om 8 075 000 kr.,
6. till Centralnämnden för fastighetsdata anvisar ett förslagsanslag om 64 993 000 kr.,
7. till Utrustning m.m. anvisar ett reservationsanslag om 1 300 000 kr.

Motionerna

1987/88:Bo214 av Rolf Dahlberg och Håkan Stjernlöf (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den planerade flyttningen av en produktionsenhet vid lantmäteriverket i Gävle till Karlskrona.

1987/88:Bo218 av Maud Björnemalm m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av en enhet för databasuppbyggnad i Lindesberg i Örebro län.

1987/88:Bo227 av Lars Ernestam och Gudrun Norberg (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att fortsatt utredningsarbete om enhet för databasuppbyggnad bör fullföljas med målsättningen att enheten skall placeras i Lindesberg.

1987/88:Bo253 av Ann-Cathrine Häglund och Bengt Wittbom (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om lokalisering av en enhet för databasuppbyggnad till Lindesberg.

1987/88:Bo261 av Hans Lindblad (fp) vari yrkas

3. att riksdagen avslår regeringens förslag i budgetpropositionen om överförande av viss kartproduktion inom lantmäteriverket från Gävle till Karlskrona.

Motiveringen återfinns i motion 1987/88:A490.

Utskottet

Lantmäteriverksamheten

Inledning

Det statliga lantmäteriet har till huvudsaklig uppgift att svara för fastighetsbildning och att producera allmänna kartor. Dessutom bedriver verket uppdragsverksamhet i form av kartproduktion, mätningar och fastighetsvärdering m.m. Fastighetsbildningsverksamheten syftar till att åstadkomma ändringar i fastighetsindelningen, bestämma dennas beskaffenhet och att få till stånd samverkan mellan fastigheter m.m. Verksamheten, som är avgiftsbelagd, ombesörjs av statliga och kommunala fastighetsbildningsmyndigheter.

Lantmäteriets framställning av landskapsinformation omfattar produktion av kartor, flygbilder och annan landskapsinformation. Den huvudsakliga inriktningen av denna verksamhet grundas på den av riksdagen beslutade (prop. 1983/84:100 bil. 13 och BoU 18) tioåriga kartplan som omfattar perioden 1984/85–1993/94. Dessutom fattade riksdagen föregående år beslut (BoU 1986/87:12) om produktion av en ny svensk nationalatlas.

Huvuddelen av produktionen sker vid lantmäteriverket i Gävle. Delar av produktionen sker dock regionalt, bl.a. i Norrbottens län, där ekonomiska kartan för såväl Norrbottens som Västerbottens län produceras.

Landskapsinformation

Som framgår ovan svarar lantmäteriverket för framställningen av den grundläggande landskapsinformation som behövs för att täcka behovet inom olika samhällssektorer. Bostadsministern framhåller i budgetpropositionen (s. 81) att den gällande kartplanen enligt hans mening har inneburit väsentligt ökade resurser inom området landskapsinformation vid lantmäteriverket och en betydande volym- och standardhöjning i fråga om produktion av kartor och annan landskapsinformation jämfört med situationen tidigare. Samtidigt konstaterar han att den digitala tekniken har fått ett snabbt genomslag inom kartläggningsområdet, vilket inte till fullo förutsågs när

kartplanen utarbetades. Enligt bostadsministern finns också en betydande efterfrågan på t.ex. grundläggande uppgifter om landskapet lagrade i databaser. Det är enligt hans mening därför naturligt och mest rationellt att sådana data tillhandahålls av lantmäteriet.

Lantmäteriverket har beräknat kostnaderna för att snabbt bygga upp digitala databaser med grundläggande geografiska data till 90 milj. kr. för en treårsperiod. Hälften av denna kostnad beräknar verket kunna finansiera genom omprioriteringar och försäljningsintäkter, medan återstoden föreslås bli täckt genom anslagstillskott. Enligt bostadsministern kan dock inte lantmäteriverket påräkna något sådant resurstillskott. Verket bör enligt hans mening sträva efter att skapa utrymme för verksamheten på andra sätt, t.ex. genom att sluta avtal med berörda intressenter om samfinansiering av olika databaser.

Med hänvisning till en av lantmäteriverket genomförd förstudie om förutsättningarna för en påskyndad uppbyggnad av databaser med grundläggande geografisk information förordas i tre motioner en lokalisering av en *enhet för databasuppbyggnad till Lindesberg*.

Enligt motionerna Bo218 (s), Bo227 (fp) och Bo253 (m) kan mycket väl en del av den tillkommande verksamheten med databasuppbyggnad lokaliseras utanför lantmäteriverket i Gävle. En lokalisering till Lindesberg i Örebro län skulle enligt motionärerna innebära ett värdefullt tillskott av arbetstillfällen inom tjänstesektorn i kommunen. I sammanhanget framhålls också det helhjärtade stöd som en sådan lokalisering anges ha från länet och från lantmäterioorganisationen. Med hänvisning härtill förordas att ett fortsatt utredningsarbete skall bedrivas med målsättningen att den aktuella enheten bör placeras i Lindesberg.

Enligt vad bostadsutskottet erfarit är frågan om inrättandet av en enhet för databasuppbyggnad och dess lokalisering under beredning i regeringens kansli. Ställningstagandet i hithörande frågor bör enligt utskottets mening anstå i avvaktan på resultatet av denna beredning. Motionerna Bo218 (s), Bo227 (fp) och Bo253 (m) avstyrks med hänvisning härtill.

I samband med att förslaget till den nu gällande kartplanen förelades riksdagen framhöll bostadsministern att en regional kartproduktion var angelägen. Med hänvisning härtill och utifrån de hittillsvarande erfarenheterna av en sådan regionalisering samt med hänvisning till de regionalpolitiska effekterna anser bostadsministern det motiverat med en fortsatt satsning på en regional kartproduktion. Enligt hans mening bör därför en enhet för kartproduktion inrättas i Karlskrona med uppgift att främst svara för produktionen av ekonomiska kartan över södra Sverige.

Förslaget om en *regional kartproduktion i Karlskrona* har mött invändningar i två motioner.

Enligt motionärerna i motion Bo214 (m) bör inte den enligt deras mening tvivelaktiga förflyttningen av en produktionsenhet inom lantmäteriverket från Gävle till Karlskrona genomföras. I Gävle finns sedan många år kompetens och utrustning för den avsedda produktionen. Såväl ekonomiska, personella som rationella skäl talar enligt motionärerna därför för att satsningen på Karlskrona skall stoppas.

Även i motion Bo261 (fp) yrkande 3 hemställs att förslaget om överföran-

de av den aktuella kartproduktionen till Karlskrona skall avvisas. Enligt den i motion A490 anförda motiveringen kan en sådan utlokalisering ge upphov till ett läge där det uppstår en flytande gräns mellan vad som skall göras i Gävle och vad som skall göras i Karlskrona. Motionären hänvisar vidare till att den nu förordade utlokaliseringen tillsammans med utlokaliseringen av plan- och bostadsverket till Karlskrona kan ge upphov till en utdragen dragkamp mellan två regioner om vilken ort som skall vara centrum för frågor om byggande och samhällsplanering.

Som redovisas ovan betonades i samband med att den nu gällande tioåriga kartplanen antogs att en regionalisering av kartproduktionen var angelägen. Under kartplanens första år har också en sådan regionalisering kommit till stånd bl.a. till Norrbottens län. Som framhålls i budgetpropositionen har erfarenheterna av den hittillsvarande regionaliseringen varit goda. Utskottet delar mot bakgrund härav bostadsministerns uppfattning att det är motiverat med en fortsatt satsning på regional kartproduktion. Även enligt utskottets mening bör sålunda en regional kartproduktion komma till stånd i enlighet med vad bostadsministern förordar. När det gäller valet av lokaliseringssort för denna kartproduktion kan utskottet för sin del konstatera att förslaget ansluter till de principer för riksdagens regionalpolitiska beslut från år 1982 om prioritering vid lokalisering av statlig verksamhet som enligt riksdagens beslut bör vara vägledande i dessa sammanhang. Utskottets ställningstagande i denna del innebär att motionerna Bo214 (m) och Bo261 (fp) yrkande 3 avstyrks.

Anslag till lantmåteriverksamheten

Vad i budgetpropositionen förordats beträffande *anslag till lantmåteriverksamheten*, dvs. till lantmåteriet, plangenömförande, landskapsinformation, försvarsberedskap och utrustning m.m. tillstyrks av utskottet.

Fastighetsdataverksamheten

Fastighetsdatareformen är nu inne i sin av riksdagen beslutade (BoU 1984/85:10) tredje femårsetapp som avser budgetåren 1987/88–1991/92. Hittills har cirka två miljoner fastigheter anslutits till fastighetsdatasystemet, vilket motsvarar omkring halva landets fastighetsbestånd. Med den nuvarande överföringstakten beräknas fastighetsdatasystemet vara infört i hela landet i mitten av 1990-talet. Ansvaret för genomförandet av fastighetsdatareformen åvilar centralnämnden för fastighetsdata (CFD) i samverkan med främst domstolsverket och lantmåteriverket.

Vad i budgetpropositionen föreslagits beträffande *anslag till fastighetsdataverksamheten*, dvs. till centralnämnden för fastighetsdata och till utrustning, tillstyrks av utskottet.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *enhet för databasuppbyggnad till Lindesberg* att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Bo218, 1987/88:Bo227 och 1987/88:Bo253;

2. beträffande *regional kartproduktion i Karlskrona*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Bo214 och 1987/88:Bo261
yrkande 3.

3. beträffande *anslag till lantmäteriverksamheten*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1988/89

a) till *Lantmäteriet* anvisar ett förslagsanslag om 1 000 kr.,
b) till *Plangenomförande* anvisar ett ramanslag om 60 139 000 kr.,
c) till *Landskapsinformation* anvisar ett ramanslag om 176 554 000
kr..

d) till *Försvarsberedskap* anvisar ett ramanslag om 3 586 000 kr.,
e) till *Utrustning m.m.* anvisar ett reservationsanslag om 8 075 000
kr..

4. beträffande *anslag till fastighetsdataverksamheten*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1988/89
a) till *Centralnämnden för fastighetsdata* anvisar ett förslagsanslag
om 64 993 000 kr.,

b) till *Utrustning m.m.* anvisar ett reservationsanslag om 1 300 000
kr.

Stockholm den 3 mars 1988

På bostadsutskottets vägnar

Agne Hansson

Närvarande: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m),
Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Per Olof Håkansson (s), Knut Billing
(m), Lennart Nilsson (s), Margareta Palmqvist (s), Karl-Göran Biörsmark
(fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Tore Claeson (vpk), Britta
Sundin (s) och Eva Rydén (c).

Reservation

Regional kartproduktion i Karlskrona (mom. 2)

Rolf Dahlberg (m), Erling Bager (fp), Knut Billing (m), Karl-Göran
Biörsmark (fp) och Bertil Danielsson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Som
redovisas" och slutar med "yrkande 3 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Kartproduktion är en verksamhet som fordrar både utbildad och erfaren
personal och en tekniskt avancerad och därmed också dyrbar utrustning. Vid
lantmäteriverket i Gävle finns i dag såväl personalresurser som erforderlig
utrustning för produktion av originalkartor. Som framhålls i motionerna
Bo214 (m) och Bo261 (fp) måste naturligtvis denna produktionskapacitet
och personella kompetens tas till vara. Det framstår enligt bostadsutskottets
mening mot bakgrund härav inte ur någon synpunkt som motiverat att flytta

delar av den nuvarande kartproduktionen från Gävle såsom regeringen föreslagit. En flyttning av produktionen skulle enligt bostadsutskottets mening innebära en misshushållning med befintliga resurser.

Vad utskottet nu med anslutning till motionerna Bo214 (m) och Bo261 (fp) yrkande 3 anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *regional kartproduktion i Karlskrona*
att riksdagen med anledning av motionerna 1987/88:Bo214 och 1987/88:Bo261 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.